

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov JUDr. Aleny Priecelovej a JUDr. Štefana Šatku, v právnej veci žalobcu: **J. H.**, nar. X., bytom M. X., proti žalovanému: **R. – E., G., D.** zast. JUDr. M. Š., advokátkou, F., 040 01 Košice, o splnenie vzájomného záväzku (zaplatenie 930 000,-- Sk s príslušenstvom), na odvolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. apríla 2007 č. k. 4Cbm/4/2004-314, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 18. apríla 2007 č. k. 4Cbm/4/2004-314 v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, **p o t v r d z u j e**.

Výrok o trovách prvostupňového konania **m e n í** tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu.

Výrok o povinnosti žalobcu nahradiť štátu trovy konania 4 583,-- Sk **p o t v r d z u j e**.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Prešove rozsudkom z 18. apríla 2007 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi úrok z omeškania 16 % ročne zo sumy 930 000,-- Sk od 01. 02. 2004 do 16. 03. 2004, zo sumy 530 000,-- Sk od 17. 03. 2004 do 15. 06. 2004 a zo sumy 130 000,-- Sk od 16. 06. 2004 do 19. 08. 2004 do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. V prevyšujúcej časti žalobu zamietol. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť štátu na účet Krajského súdu v Prešove trovy konania 4 583,-- Sk a nahradiť žalovanému trovy konania 111 084,-- Sk k rukám jeho právnej zástupkyne do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca dňa 24. 08. 2004 podal žalobu proti žalovanej obchodnej spoločnosti o zaplatenie sumy 930 000,-- Sk so 16 % ročným úrokom z omeškania od 01. 02. 2004 do zaplatenia za prevedený obchodný podiel v spoločnosti R.-E. S., s. r. o., na žalovanú spoločnosť na základe zmluvy o prevode obchodného podielu z 12. 11. 2003. Vykonaným dokazovaním súd zistil, že dňa 12. 11. 2003 došlo k podpisu zmluvy o prevode obchodného podielu medzi prevodcom J. H., žalobcom a žalovanou R.-E. G. ako nadobúdateľom. Zmluva bola uzavretá podľa § 115 Obchodného zákonníka a jej predmetom bol prevod obchodného podielu J. H. v spoločnosti R.-E. S., s. r. o., za cenu stanovenú dohodou vo výške 930 000,-- Sk. Cena mala byť zaplatená spoločnosťou R.-E. G. do 31. 01. 2004. Súhlas s prevodom obchodného podielu bol daný na valnom zhromaždení spoločníkov spoločnosti R.-E. S., s. r. o., dňa 11. 11. 2003. Dňa 15. 03. 2004 konateľ spoločnosti R.-E. G., ktorá je jediným spoločníkom spoločnosti R.-E. S., s. r. o., dal pokyn riaditeľke spoločnosti R.-E. S., s. r. o., aby vyplatila J. H. dohodnutú odplatu za prevod obchodného podielu vo výške 930 000,--Sk. Úhradu mala vykonať podľa finančných možností spoločnosti aj v splátkach. Dňa 20. 08. 2004 bolo J. H. listom oznámené, že dňa 17. 03. 2004 mu bola zaplatená prvá splátka vo výške 400 000,-- Sk, dňa 16. 06. 2004 mu bola zaplatená druhá splátka 400 000,-- Sk a dňa 20. 08. 2004 mu bola zaplatená tretia splátka dohodnutej odplaty vo výške 130 000,-- Sk. Žalobcom boli potvrdené platby uvedených čiastok, ale avíza o účele platby neboli robené, pretože vo výpise z účtu VÚB banky sa uvádzajú len platby. Žalobca vychádzal z toho, že spoločnosť R. – E. S., s. r. o., pokiaľ plnila na jeho účet, plnila svoje záväzky, ktoré mala vo vzťahu k žalobcovi, preto tieto platby započítal na nájomné, ktoré mu dlhovala spoločnosť R.-E. S., s. r. o., za prenajaté

hnuteľné veci. Z vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že v čase platenia sumy 930 000,-- Sk žalobca nepreukázal iné záväzky spoločnosti R. – E. S., s. r. o., na ktoré by tieto neidentifikované platby mohli byť započítané ako na skôr zročné záväzky spoločnosti R. E. S., s. r. o., voči žalobcovi. Navyiac zo strany R. – E. S., s. r. o. bolo 20. 08. 2004 žalobcovi oznámené, že vykonala úhradu obchodného podielu spoločností R. E. G. v troch splátkach poukázaných v dňoch 17. 03., 16. 06. a 20. 08. 2004. Na základe týchto skutočností krajský súd preto zamietol nárok žalobcu na zaplatenie sumy 930 000,-- Sk ako ceny obchodného podielu predaného žalobcom spoločnosti R. – E. G., nakoľko tento záväzok zanikol vykonaním čiastočných platieb do výšky 930 000,-- Sk spoločnosťou R. – E. S., s. r. o. Podľa uzavretej zmluvy obchodný podiel mal byť zaplatený do 31. 01. 2004, k jeho zaplateniu však došlo po lehote v troch rôznych splátkach, takže žalovaná obchodná spoločnosť sa dostala do omeškania so splnením svojho peňažného záväzku.

Podľa § 365 Obchodného zákonníka dlžník, ak je v omeškaní, je povinný platiť úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Úrok z omeškania je 16 % ročne, tak ako požaduje žalobca. Krajský súd preto zaviazal žalovanú obchodnú spoločnosť zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku a vo zvyšku nárok žalobcu ako nedôvodný zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 3 O. s. p. tak, že žalovaný ako úspešnejší účastník konania má právo na náhradu trov konania proti menej úspešnému žalobcovi. V súdnom konaní bola vyplatená odmena tlmočníčke a prekladateľke, a to v celkovej sume 4 583,-- Sk. Tieto trovy štátu je povinný nahradiť menej úspešný žalobca.

Proti tomuto rozsudku v časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, ako aj proti rozhodnutiu o trovách konania, podal žalobca prostredníctvom právnej zástupkyne odvolanie z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. a/, d/ a f/ O. s. p. Namietal, že súd prvého stupňa vec pojednával zmätočne, pretože sa nevysporiadal so skutočnosťou, či ide o senátnu alebo samosudcovskú vec. Najskôr vec prejednával v senáte a napokon ju rozhodol samosudca. Ďalej uviedol, že v konaní vykonané dokazovanie sa týkalo spoločnosti R.- E. S., s. r. o., hoci tá nemala žiaden zmluvný vzťah so žalobcom ohľadne prevodu obchodného podielu. Súd neprihliadol na skutočnosť, že žalovaným predložený list z 20. 08. 2004 žalobcovi nebol doručený. Nevysporiadal sa ani s tvrdením, že žalobca nedal žalovanému súhlas s vyplatením obchodného podielu treťou osobou. Súd v konaní ani nevypočul žalovaného, resp. jeho

konateľa, hoci na pojednávanie prizval aj tlmočníka a spôsobil tak zbytočné trovy štátu, ktoré má hrať žalobca. Odvolanie doplnil svojim podaním aj žalobca, v ktorom navyše namietal, že žalovaný v konaní nepredložil žiaden dôkaz o poverení žalovaného pre spoločnosť R.-E. S., s. r. o., zaplatiť za žalovaného odplatu za prevod obchodného podielu. Vytýkal tiež Okresnému súdu v Prešove, že vykonal zmenu zápisu u spoločnosti R.-E. S., s. r. o., s dátumom 31. 12. 2003, hoci návrh bol podaný až v polovici januára 2004 a v zmluve o prevode obchodného podielu boli nesplnené body, o čom bol tento súd informovaný. Súd považoval zápisnicu z valného zhromaždenia tejto spoločnosti z 11. 11. 2003 za platnú napriek tomu, že žalobca ju podpísal pod nátlakom, ale zápisnicu z valného zhromaždenia konaného 15. – 16. mája 2003 považoval za neplatnú na základe prehlásenia právnej zástupkyne žalovaného. Má tiež za to, že v zápisniciach z pojednávaní neboli v plnej miere zachytené vyjadrenia žalobcu a jeho právnej zástupkyne a viac pozornosti sa venovalo informáciám o nežalovanej spoločnosti R.-E. S., s. r. o. Pokiaľ ide o prenajaté veci, navrhuje na doplnenie skutkového stavu vypočutie terajších zamestnancov, nakoľko zo strany R.-E. S., s. r. o., ide o bezdôvodné obohatenie. Ak by si žalobca bol vzal svoj inventár, táto spoločnosť by nebola mohla pokračovať vo výrobnej činnosti. Namietal tiež voči uloženej povinnosti nahradiť štátu trovy z titulu nákladov za tlmočenie prekladateľke, ktorá bola prítomná na pojednávaní, ktorého sa ale za žalovaného nikto nezúčastnil. Rovnako namietal výšku žalovanému priznanej náhrady trov z titulu trov právneho zastúpenia, ktoré nepovažuje v priznanom rozsahu za účelne vynaložené. Vyjadril sa tiež k výpovedi svedka JUDr. J. Vasilika, ktorý, hoci je daňovým poradcom, nevedel, že obchodný podiel bol zaplatený v troch splátkach a navyše akceptoval nesprávnu platbu slovenskej spoločnosti, ktorú mal zaplatiť žalovaný. Namietal ďalej, že súd nevezal do úvahy okolnosti, za ktorých rodinní príslušníci žalobcu poskytovali spoločnosti R.-E. S., s.r.o. pôžičky, čo malo tiež za následok zamietnutie žaloby v časti o zaplatenie istiny.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť ako vecne správny a zaviazat žalobcu na náhradu trov odvolacieho konania. K námietke žalovaného ohľadne obsadenia súdu prvého stupňa poukázal na zákon č. 36/2005 Z. z., ktorým bol s účinnosťou od 01. 04. 2005 novelizovaný Občiansky súdny poriadok, a podľa ktorého mohol vo veci namiesto senátu rozhodovať samosudca. Pokiaľ vec najskôr prejednával senát, nejde o pochybenie, ktoré by zakladalo odvolací dôvod. K ďalšej námietke, že súd sa nevysporiadal so skutočnosťou, kto je v konaní pasívne legitimovanou osobou, uviedol, že súd konal so spoločnosťou, ktorú žalobca v žalobe označil ako žalovanú a spoločnosť R.-E.

S., s. r. o., v konaní vystupovala ako svedok, keďže vykonala predmetné platby, ktoré žalovaný chcel započítať na jej iné záväzky, ktorých existenciu však v konaní nepreukázal. Pokiaľ ide o záväzky voči rodinným príslušníkom žalobcu, jednak neexistovala dohoda, že by mali byť plnené žalobcovi a okrem toho predmetné pohľadávky zanikli už k 03. 12. 2003, ako to vyplýva zo žaloby o zaplatenie úrokov z omeškania, podanej synom žalobcu. Žalobca preto v čase realizácie splátok za odplatu obchodného podielu nemohol tieto platby prijímať v dobrej viere ako splácanie dlhov voči jeho rodinným príslušníkom. Nemožno prijať ani jeho ďalšie tvrdenie, že ide o úhradu nájomného za prenájom hnuteľného majetku využívaného spoločnosťou R.-E. S., s. r. o., pretože medzi touto spoločnosťou a žalobcom nebola uzavretá zmluva, z ktorej by vyplýval nárok žalobcu na úhradu nájomného. Žalobca sa teda domáha odplaty za obchodný podiel, hoci je nesporné, že túto už obdržal. Rovnako je nesporné, že v roku 2004 žalobca nemal voči spoločnosti R.-E. S., s. r. o., pohľadávku spôsobilú na započítanie na platby žalovaného.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ktorý vo veci konal ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O. s. p.), prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O. s. p. na nariadenom pojednávaní a dospel k záveru, že odvolaniu vo veci samej nemožno vyhovieť.

Žalobca sa podanou žalobou domáhal zaplatenia odplaty za prevod svojho obchodného podielu v spoločnosti R.-E. S., s. r. o., na žalovaného, ktorá bola v zmluve o prevode obchodného podielu zo dňa 12. 11. 2003 dohodnutá vo výške 930 000,-- Sk so splatnosťou do 31. 01. 2004. Odvolací súd sa stotožnil so skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvého stupňa vykonaným dokazovaním, podľa ktorého je nesporné, že nie žalovaný, ale spoločnosť R.-E. S., s. r. o., uhradila žalobcovi dohodnutú cenu obchodného podielu v troch splátkach na jeho účet v banke, pričom posledná splátka bola realizovaná 20. 08. 2004. Námieta žalobcu, že nedal súhlas na splnenie záväzku treťou osobou, nie je opodstatnená, pretože ustanovenie § 534 Občianskeho zákonníka umožňuje dlžníkovi (žalovanému) dohodnúť sa s treťou osobou na splnení jeho záväzku voči veriteľovi (žalobcovi), a to bez toho, aby veriteľ dal na uzavretie takejto dohody súhlas. Veriteľ bol teda povinný peňažné plnenie, ktoré mu poskytla spoločnosť R.-E. S., s. r. o., prijať a v rozsahu poskytnutého plnenia záväzok žalovaného ako dlžníka voči žalobcovi zanikol. Ani odvolací súd nepovažoval za preukázané tvrdenie žalobcu, že v čase poskytnutia plnenia mal voči

spoločnosti R.-E. S., s. r. o. splatnú pohľadávku spôsobilú na započítanie v zmysle § 580 a § 581 Občianskeho zákonníka, pretože pôžičky poskytnuté rodinnými príslušníkmi žalobcu neboli pohľadávkami žalobcu a žalobcom tvrdená pohľadávka z titulu nájomného za prenechanie hnutelných vecí patriacich žalobcovi na užívanie tejto spoločnosti, je medzi účastníkmi

čo do dôvodu i výšky sporná, keďže k uzavretiu predpokladanej zmluvy o nájme v zmysle bodu 4 Dohody zo dňa 12. 11. 2003 dodnes nedošlo. V tomto smere nebolo možné akceptovať návrh žalobcu na doplnenie dokazovania výsluchom zamestnancov spoločnosti R.-E. S., s. r. o., a to z dôvodu neprípustnosti dôkazov, ktoré neboli uplatnené pred súdom prvého stupňa (keď obaja účastníci boli na pojednávaní dňa 18. 04. 2007 riadne poučení podľa § 120 ods. 4 O. s. p. a nemali návrhy na doplnenie dokazovania), keď navyše takéto dokazovanie by z hľadiska posúdenia dôvodnosti žalobou uplatneného nároku nebolo relevantné. Odvolací súd považuje preto za správne aj právne posúdenie veci, podľa ktorého záväzok žalovaného na zaplatenie odplaty za prevod obchodného podielu zanikol ešte pred podaním žaloby jeho splnením. Na zánik záväzku nemá vplyv ani žalobcom namietaná skutočnosť, že bol splnený v troch splátkach, hoci to nebolo medzi veriteľom a dlžníkom dohodnuté, pretože veriteľ bol v tomto prípade v zmysle § 566 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka povinný prijať aj čiastočné plnenie, ktoré sa započítalo na istinu, keďže dlžník neurčil inak. Vzhľadom na dohodnutú splatnosť záväzku do 31. januára 2004 a čas jeho postupného splnenia, vznikla žalovanému povinnosť platiť úroky z omeškania podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka v uplatnenej výške 16 % za obdobie omeškania, ako ho ustálil súd prvého stupňa.

Vzhľadom na uvedené, dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti, v ktorej bola žaloba zamietnutá, je vecne správne, preto ho podľa § 219 O. s. p. potvrdil. Platí to aj pre výrok o povinnosti žalobcu nahradiť štátu trovy konania, ktoré vznikli vyplatením odmeny do konania ustanovenej tlmočníčke a prekladateľke RNDr. E. K. vo výške 4 583,-- Sk, z čoho 4 383,-- Sk predstavuje odmenu za preklad žaloby a súvisiacich listín, čo boli v konaní proti nemeckej obchodnej spoločnosti trovy nevyhnutné a musí ich znášať žalobca ako menej úspešný účastník.

Pokiaľ ide o rozhodnutie o trovách konania pred súdom prvého stupňa, odvolací súd s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu nepovažoval za správne rozhodnutie súdu prvého

stupňa, ktorý priznal žalovanému ich plnú náhradu podľa § 142 ods. 3 O. s. p. Odvolací súd po zohľadnení skutočnosti, že dlh plnila žalobcovi tretia osoba, o čom žalobca nebol informovaný, pri bankovom prevode nebol uvedený účel platby a žalovaný nepreukázal, že list z 20. 08. 2004, deklarujúci splnenie peňažného záväzku, bol žalobcovi doručený (a ten jeho doručenie popieral), považoval za správne rozhodnúť o náhrade týchto trov konania podľa § 142 ods. 2 O. s. p., ktoré v prípade čiastočného úspechu účastníka dáva súdu možnosť vysloviť, že žiaden z účastníkov nemá na náhradu trov právo. S poukazom na toto ustanovenie, preto odvolací súd rozhodnutie o trovách prvostupňového konania zmenil podľa § 220 O. s. p. tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd po zohľadnení uvedených okolností, ktoré považoval za hodné osobitného zreteľa, podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 150 O. s. p. tak, že úspešnejšiemu žalovanému ich náhradu nepriznal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 24. septembra 2008

**JUDr. Zuzana Ď u r i š o v á, v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: M. B.